

Dacryomyces - Druppelzwam

Syn. *Dacryomyces*

Sleutel tot de Europese soorten.

Compilatiesleutel gebaseerd op McNabb 1973, Hansen & Knudsen 1997 (H&K) en Jülich 1984. Basidiumvorktypen volgens Van de Put 2014.

De septen in de sporen ontwikkelen zich laat. Dat geldt niet alleen voor de vorming van de septen zelf, maar ook voor het ontstaan van de dikwandigheid. Het is dan ook van belang om de septering van de sporen te beoordelen aan de hand van een sporee.

Van de Put bespreekt een mogelijk extra, maar onderbelicht determinatiekenmerk, namelijk het basidiumvorktype (Van de Put 2014). Voor veel soorten is daarover nog niets bekend. Het is nog niet duidelijk of dit kenmerk enig houvast biedt en dient dan ook met de nodige voorzichtigheid gebruikt te worden. Zie ook Opmerkingen.

Guepiniopsis onderscheidt zich van *Dacryomyces* door het bezit van een (duidelijk) gedifferentieerde cortex. Ook *Ditiola* heeft een gedifferentieerde schors, maar deze is in verse toestand heel bleek gekleurd. Enkele *Dacryomyces*-soorten kunnen ook een min-of-meer gedifferentieerde schors hebben en wisselden daarom wel eens van genus. Bij twijfel dan ook *Guepiniopsis* en *Ditiola* raadplegen.

Vet - Uit Nederland en/of Vlaanderen bekend

- 1 Sporen globoos, subgloboos tot breed ovoïd, muriform gesepteerd. *D. ovisporus* Bref.
Jülich: 437
H&K: 92
Sporen cilindrisch, gebogen-cilindrisch of allantoid, muriform gesepteerd of niet 2
- 2 Gespen aanwezig 3
Gespen afwezig 13
- 3 Rijpe sporen met 0-3 septen. 4
Rijpe sporen met 5-7 septen of meer; vruchtlichaam schijfvormig tot kussenvormig, geplooid
schijfvormig, vaak met iets verdikte en/of opgerichte rand, soms gesteeld 11
- 4 Hyfidiën in bovenste helft fijn en/of onregelmatig vertakt. 5
Hyfidiën onvertakt, cilindrisch, soms aan de top iets vertakt. 8
- 5 Sporen 8-13 x 3-4(-5) µm, dunwandig met 0-1(-3) dunwandige septen (septen ontwikkelen zich
laat) 6
Sporen breder dan 4,5 µm, dikwandig en met 3 verdikte septen 7
- 6 Gespen klein en niet open; vruchtlichaam jong pukkelvormig, bruingeel, later versmeltend tot
meerdere cm., oranjebruin tot donkerbruin met purpuren zweem; sporen met 1(-3) septen; op
loofhout, meestal *Quercus*.
. (Sombere druppelzwam) *D. enatus* var. *enatus* (Berk. & M.A. Curtis) Masee
Jülich: 438 (als *D. enatus*)
H&K: 93 (als *D. enatus*)
Enzlin 2017, Coolia 60: 24
Gespen groot en open; vruchtlichamen dicht opeen gestapeld, niet versmeltend, gal- tot schijf-
vormig, lichtgeel; sporen 10,5-13 x 3,5-4, ongesepeteerd; op naaldhout (*Pinus*).
. (Boogdruppelzwam) *D. macnabbii* D.A. Reid
Jülich: 438
- 7 Basidiën 30-40(-50) µm lang; sporen 11-15,5 x 4,5-6,5 µm; vruchtlichamen bij drogen donker
bruin tot dofzwart, 3-4 mm diam.; op loofhout, meestal *Quercus*.
. *D. enatus* var. *macrosporus* L.L. Kenn.

- Jülich: 438 (als *D. enatus*)
H&K: 93 (als *D. enatus*)
- Basidiën langer (40-)45-70(-75) µm lang; sporen gemiddeld langer, 13,5-21 x 5-7 µm; vruchtlichamen bij drogen roodbruin tot donker bruinzwart, diam. tot 3 mm
- (Takdraaddruppelzwam) ***D. paraphysatus*** L.S. Olive
Van de Put 2000, *Sterbeekia* 19: 9-18
- 8 Vruchtlichamen korstvormig of afgeplat, aan de rand opstijgend, vaak vergroeiend tot onregelmatig gevormde massa 9
- Vruchtlichamen pukkel- tot kussenvormig, zelden samenvloeiend 10
- 9 Vruchtlichamen vers bleek omber tot bruin, bij opdrogen donkerbruin tot zwart; sporen 11-17,5 x 5-6,5 µm, met 3 septen *D. adpressus* Grognot, non ss. Kobayasi
Jülich: 439
H&K: 94
- Vruchtlichamen vers bleek geel tot vaal geel, bij opdrogen dofbruin, roodbruin tot roestkleurig, sporen 13-18 x 4-7 µm, met 1-3 septen *Cerinomyces aureofulvus*
Jülich: 439 (als *D. corticioides*)
- 10 Sporen 8-15 x 3,5-5 µm, met 1-3 septen die zich laat ontwikkelen (rijpe sporen!)
- (Vale druppelzwam) ***D. tortus*** (Willd.) Fr.
Jülich: 438
H&K: 93
- Sporen (14-)16-21(-23) x 5-6,5 µm, met 3 septen *D. confluens* P. Karst.
Jülich: 439
H&K: 94
- 11 Sporen altijd dikwandig en met verdikte septen, deels muriform (zie fig. 1), met 1-3(-5) lengte-septen *D. chrysocomus* (Bull.) Tul. ss. Jülich, Reid & McNabb, non ss. H&K, ? Malysheva
McNabb 1973, *New Zealand j. Bot.* 11(3): 461-524
Jülich: 442 (als *Guepiniopsis chrysocoma*)
- Sporen dunwandig, soms iets dikwandig met onregelmatig verdikte septen, zelden met lengte-septen 12
- 12 Vruchtlichamen iets gesteeld tot duidelijk gesteeld; dikaryofysen zonder septen met gespen; sporen 15,5-26 x 5-7 µm, met 7 dunwandige septen, nooit muriform
- *Guepiniopsis suecica* (McNabb) Jülich
McNabb 1973, *New Zealand j. Bot.* 11(3): 461-524
Jülich: 442
- Vruchtlichaam zittend, kussenvormig met een deuk in het midden; dikaryofysen cilindrisch met 1-3 septen met gespen; sporen 12-30,5 x 6-9,5 µm, met 3-7 septen, dun- tot dikwandig, zelden met 1-2 lengtesepten (Geplooide druppelzwam) ***D. variisporus*** McNabb
McNabb 1973, *New Zealand j. Bot.* 11(3): 461-524
Jülich: 438
- 13 Rijpe sporen ongesepeteerd of met 1-3 septen, soms met een klein deel (maximaal 10%) tot 7 septen 14
- Rijpe sporen meest met 5 of meer septen 18
- 14 Sporen ongesepeteerd of met één sept, 8-12 x 3-4 µm; vruchtlichamen tolvormig, gesteeld met een golvende schijf of halfwaaivormig (Harige druppelzwam) ***D. microsporus*** P. Karst.
Jülich: 435
H&K: 93
- Sporen met 1-3 septen, soms met een klein deel tot 7 septen 15
- 15 Sporen duidelijk dikwandig, septen dikwandig; basidiumvork W-type 16
- Sporen dunwandig, septen dunwandig tot iets verdikt 17
- 16 Sporen uitsluitend met 1-3 septen, 12,5-16,5(-17) x (4-)5-6,5(-7) µm, Q=2-3
- (Oranje druppelzwam) ***D. stillatus*** Nees
Jülich: 435
H&K: 93 (Als *D. stillatus* en *D. lacrymalis*)
- Meeste sporen met 1-3 septen én tot 10% met tot 7 septen, (12,5-)13,5-18(-22) x (5,5-)6,5-7,5(-8,5) µm, Q=2-3 ***D. olivei*** (? syn. *D. abietinus* var. *triseptatus* ss. Vlaanderen)
Van de Put 2016, *Sterbeekia* 34: 62-64

- 17 Vruchtlichamen met wit wortelende basis, vaak kort gesteeld, tolvormig tot kort tonvormig, vaak hersenvormig; sporen 11-17 x 3,5-7 µm, met 3 septen; basidiumvork U-type
 (Gesteelde druppelzwam) ***D. capitatus*** Schw.
 Jülich: 436
- Vruchtlichamen zittend, kussen- of pukkelvormig, diam. 0,5-2 mm; basidiumvork V-type
 (Olijfgroene druppelzwam) ***D. minor*** Peck
 Jülich: 436
 H&K: 93
- 18 Sporen smal ellipsoïd, met 7 duidelijk verdikte septen, 16 -23 x 4– 6,5 (-7,5) µm; vruchtlichaam zeer variabel in vorm, vaak zeer groot, tot 2 cm breed en lijkt dan op *Tremella mesenterica*, hymeniumlaag zowel op zij- als op bovenkant; probasidia knotsvormig
 . . (Variabele druppelzwam) ***D. chrysospermus*** Berk. & Curt. ss. Jülich, Reid, McNabb, non ss. H&K
 Jülich: 437
- Sporen breed ellipsoïd tot verlengd ellipsoïd, met 7 septen, 18-24(-26.5) x 8-12 µm; vruchtlichamen jong druppelvormig, later schotelvormig, hymenium aan de binnenkant van de schotel, buitenkant steriel; probasidia omgekeerd knotsvormig tot urnvormig
 Guepiniopsis estonica (Raitv.) M. Dueñas
 McNabb 1973 *New Zealand j. Bot.* 11(3): 461-524 (Als *Dacrymyces e.*)
 Jülich: 437
 H&K: 94

Synoniemen

- *D. abietinus* var. *triseptatus* (Vlaamse standaardlijst) nu *D. stillatus* (bron: Index fungorum), maar volgens Van de Put (2016) mogelijk *D. olivei*
- *D. adpressus* Kobayasi nu *D. kobayasi* (Shirouzo & Hosoya 2017)
- *D. cerebriformis* (*D. capitatus* f. *cerebriformis*) nu *D. capitatus* (Bron GBIF maart 2018)
- *D. corticioides* nu *Cerinomyces aureofulvus*
- *D. estonicus* nu *Guepiniopsis estonica*
- *D. fennicus* Lowy nu ? *D. adpressus* (Hansen & Knudsen 1997)
- *D. lacrymalis* nu *D. stillatus* volgens Arnolds & Van de Berg 2013, echter volgens Van de Put *D. capitatus*. Zie ook opmerkingen
- *D. palmatus* onderwerp van een 'namegame'. Zie Opmerkingen.
- *D. punctiformis* nu *D. tortus*
- *D. suecicus* nu *Guepiniopsis suecica*
- *D. unispurus* nu *Unilacryma unispura*

Opmerkingen

- *Guepiniopsis ovispora* B. Liu & L. Fan is niet hetzelfde als *Dacrymyces ovispora*, maar een zelfstandig taxon (bron Mycobank)
- *Dacrymyces* ssp kunnen geparasiteerd worden door *Achroomyces arrhytidae*, *A. soranus*, *Tremella obscura*, *T. penetrans*, *T. giraffe*, *Occultifer internus* en *Tulasnella inclusa*. Daarnaast door *Rhizophlyctis* sp. (Chytridiomycota). Zie Wilhelm 2015 en een *Sirotrema* spec. (arrhytidae ad. int.) Van de Put 1998 (*Sterbeeckia* 18: 3-11). In het verleden zijn conidia van *Occultifer internus* wel eens voor deze soort aangezien (bijvoorbeeld in Antonissen & van de Put 1994; Roberts 2001).

Chryso-complex (*D. chrysospermus* en *D. chrysocomus*)

Er is enige verwarring over de aan- of afwezigheid van gespen bij *D. chrysocomus* versus *D. chrysospermus*. Volgens Torkelsen in *Nordic Macromycetes* (Hansen & Knudsen 1997) heeft *chrysocomus* geen gespen aan de hyfen en basidiën en *chrysospermus* wel. Volgens Jülich 1984, McNabb 1973, Reid 1974 en recentelijk Shirouzo et al. 2009 (maar alleen voor *D. chrysospermus*) is dit net andersom. Er zijn geen opvallende verschillen in de macroscopische

beschrijvingen. Waarschijnlijk is een vergissing de oorzaak van deze verwarring.

***D. stillatus*-complex (*D. stillatus*, *D. lacrymalis* en *D. capitatus*)**

Arnolds & Van de Berg 2013 beschouwen *D. lacrymalis* en *D. stillatus* als één soort, omdat er teveel variatie is in de opgegeven verschillenmerken (Hansen & Knudsen 1997, Jülich 1984). In Vlaanderen daarentegen wordt *D. lacrymalis* eerder gezien als synoniem voor *D. capitatus*. Kortom verwarring. Van de Put 2014 beschouwt de naam *D. lacrymalis* dan ook liever als een nomen nudum.

Shirouzo *et al.* 2009 erkennen *D. lacrymalis* op basis van moleculaire werk dat zij hebben uitgevoerd, als een zelfstandige soort naast *D. stillatus* en *D. capitatus*. Maar het is de vraag of het in Japan gevonden materiaal overeenkomt met wat in Nederland dan wel Vlaanderen voor *D. lacrymalis* doorging.

***D. palmatus* namegame**

Deze naam voert terug naar de naam *Tremella palmata*. *Tremella palmata* Schum. is synoniem voor *Calocera cornea* (Index Fungorum), maar *Tremella palmata* Schwein. is een oudere naam van *Dacrymyces palmatus*. *D. palmatus* sensu Bres. 1904 is volgens Index Fungorum en GBIF synoniem van *D. chrysospermus*. Mycobank geeft geen 'current name'. *D. palmatus* sensu ss. (Schwein) Burt 1921 wordt door Mycobank en Index Fungorum gezien als synoniem van *D. australis*.

Literatuur

- Enzlin, R. 2017. Een nieuwe druppelzwam – *Dacrymyces enatus* (Berkeley & M.A. Curtis) Masee. In: Van de Putte, A. 2017. Cristellaweekend Nagele 13-15 november 2015. *Coolia* 60(1): 24-25.
- Hansen, L. & H. Knudsen (ed.) 1997. Nordic macromycetes Vol. 3. Heterobasidioïd, Aphyllophoroïd and Gastromycetoid Basidiomycetes. Nordsvamp, Kopenhagen
- Jülich, W. 1984. Die Nichtblätterpilze, Gallertpilze und Bauchpilze. Kleine Kryptogamenflora Band IIb/1. Gustav Fischer Verlag, Stuttgart
- Krieglsteiner, G. 2000. Die Grosspilze Baden-Württembergs. Band 1
- Lowy, B. 1960. Some Tremellales from Finland. *Sydowia* 14: 104-105
- Malysheva, V.F. 2010. Rare and interesting species of heterobasidiomycetes from Russia. *Fungi Non Delineati Pars* 53.
- McNabb, R. 1973. Taxonomical studies in the Dacrymycetaceae VIII. *Dacrymyces* Nees ex Fr. *New Zealand journal of Botany* 11(3): 461-524.
- Reid, D. A., 1974. A monograph of the British Dacrymycetales. *Trans. Br. mycol. Soc.* 62(3): 433-494
- Shirouzu, T., D. Hirose & S. Tokumasu 2009. Taxonomic study of Japanese *Dacrymyces*. *Persoonia* 23: 16-34
- Shirouzu, T. & T. Hosoya. 2017. Type study of Japanese *Dacrymyces* described by Yosio Kobayasi: Redescriptions of five species and a new name proposal. *Mycoscience* 58(3): 129-136
- Torkelsen, A.-E. 1972. *Gelésopper*.
- Van de Put, K. 1998. Enkele interessante of minder bekende heterobasidiomyceten uit Vlaanderen. *Sterbeekia* 18: 3-11
- Van de Put, K. 2000. Interessante en zeldzame intrahymeniale en andere Heterobasidiomyceten uit Vlaanderen. *Sterbeekia* 19: 9-18
- Van de Put, K. 2014. Basidiomorfolgie bij *Dacrymyces*. *Sterbeekia* 33: 41-44
- Van de Put, K. 2016. *Dacrymyces olivei* sp. nov., een dubbelganger van *D. stillatus*. *Sterbeekia* 34: 62-64
- Wilhelm, M. 2015. Verschiedensporige Gallerträne. *Porträt* 182. *Der Tintling* 20(6) nr. 97